यपरत्वाभिप्रायेण रात्रिमात्रे भक्त्येति बोध्यम् ।

प्रदोषक त्रि० प्रदोषे भवः कालात् ठञं बाधित्वा पूर्वाह्णे त्यादिना वुन् । प्रदोषकालभवे ।

प्रद्युम्न पु० प्रकृष्टं द्युम्नं बलं यस्य । १कन्दर्पे अमरः । स च वासुदेवस्य रुक्मिण्यां जातः हरिवं० ११८अ० । सनत्कुमारंशजातश्च भा० आ० ६७अ० । २वैष्णवागमोक्ते चतुर्व्यूहात्मकविष्णोरंशभेदे च अनिरुद्धशब्दे १६२पृ० चतुर्व्यूहशब्दे २८७९ पृ० च दृश्यम् । मनोर्नड्वलायां जाते ३पुत्रभेदे पु० भाग० ४।१३।१४

प्रद्यो त्रि० प्रकृष्टा द्यौर्दिनं यत्र । प्रकृष्टदिने क्लीवत्वे ह्रस्वः प्रद्युतस्य क्लीव एव ह्रस्वत्वेने गन्तत्वेऽपि भाषितपुंस्कत्वाभावात् टाद्यचि न पुंवत् प्रद्युना इत्यादि सि०कौ०मुग्ध० प्रद्युकाप्रद्युनेत्युदाहृतं तच्चिन्त्यम् । [भा०स० १९अ० ।

प्रद्योत पु० प्र+द्युत–अच् । १रश्मौ हला० । २यक्षभेदे पु०

प्रद्योतन पु० प्र+द्युत–"अनुदात्तेतश्च हलादेः" पा० युच् । १सूर्य्ये हला० । २द्योतनशीले त्रि० । भावे ल्युट् । ३दीप्तौ न० ।

प्रद्रव पु० प्रकृष्टो द्रवः प्रा०स० । पलायने अमरः ।

प्रद्राणक त्रि० प्र+द्रा–कुत्सितायां गतौ क्त स्वार्थे क । कुत्सितां गतिं प्राप्ते अन्त्यावस्थां प्राप्ते "उषस्तिर्ह चाक्रायण इभ्यग्रामे प्रद्राणकउवास" छा०उ० "प्रद्राणकः कुत्सितां गतिं गतोऽन्त्यावस्थां प्राप्त इत्यर्थः" भा० ।

प्रद्राव पु० प्र+"प्रद्रुस्रुश्रुवः" पा० अपं बाधित्वा घञ् । पलायने अमरः । थाथादि० अन्तोदात्तताऽस्य ।

प्रद्राविन् त्रि० प्र+द्रु–ताच्छील्ये णिनि । पलायनशीले ।

प्रद्वार न० प्रगतं द्वारं प्रा०स० । द्वारप्रान्तभागे

प्रधन न० प्र+धा–क्यु । १युद्धे अमरः । प्रकृष्टं धनमस्य । २प्रकृष्टधनयुक्ते त्रि० । निघण्टौ संग्रामनामसु सङ्गमे इत्यत्र प्रधने" पाठान्तरम् । एदन्तमव्ययं तत्रार्थे ।

प्रधमन न० प्र+सौ० धम–ध्वाने भावे ल्युट् । सुखमारुतव्यापारभेदे सुश्रुतः ।

प्रधा स्त्री प्र+धा–भावे अङ् । १निधाने २दक्षसुतायां कश्यपपत्नीभेदे भा०आ०६५अ० । प्रधाया अपत्यं ढञ् । प्राधेय तदपत्ये पुंस्त्री० । "प्राधेयास्तपसांगणाः" मार्क० तत्कन्याश्च अलम्बुषादयोऽप्सरसः भा०आ० ६५अ० ।

प्रधान न० प्र+धा–ल्युट् । सांख्यमतसिद्धायाम् सत्त्वरजस्तमोरूपगुणत्रयात्मिकायां १प्रकृतौ प्रकृतिशब्दे दृश्यम् । तत्कार्य्ये २बुद्धितत्त्वे ३परमात्मनि ४प्रशस्ते ५सचिवे च । ६सेनापत्यध्यक्षे पु० ७श्रेष्ठे त्रि० अमरः "सेनाध्यक्षः प्रधानः स्यात्" कस्य पुंस्त्वमिति वोपालितः ।

प्रधानधातु पु० कर्म० । चरमधातौ वीर्य्ये शुक्रे त्रिका० । शुक्रस्य चरमधातुत्वम् असृक्करशब्दे ५५८पृ० उक्तं दृश्यम्

प्रधि पु० प्रधीयन्ते काष्ठान्यत्र प्र+धा–आधारे कि । चक्रावयवकाष्ठासञ्जनस्थाने रथनाभौ अमरः ।

प्रधी त्रि० प्रकृष्टा धीर्यस्य । १प्रकृष्टबुद्धियुक्ते प्रा०स० । २प्रकृष्टायां बुद्धौ स्त्री । प्रकृष्टं ध्यायति ध्यै–कर्त्तरि क्विप् । ३प्रकृष्टध्यानकर्त्तरि त्रि० । तत्र तृतीयार्थे गतिपूर्वकत्वात् यण् प्रध्यः प्रध्या इत्यादि आद्ययोस्तु प्रशब्दस्य कृषधातुप्रत्येवोपसर्गत्वात् न यण् किन्तु इयङ् । प्रधिया इत्यादीत्यन्ये सि०कौ० तु "वृत्तिकरादीनां मते लक्ष्मीवद्रूपम् पदान्तरां विनाऽपि स्त्रियां वर्त्तमानत्वं नित्यस्त्रीत्वमिति स्वीकारात् लिङ्गान्तरानभिधायकं तदिति कैयटमते-पुंवद्रूपम् प्रकृष्टा धीरिति विग्रहे तु लक्ष्मीवत् अमि शशि च प्रध्यं प्रध्य इति विशेषः" इत्युक्तम् ।

प्रधूपित त्रि० प्र+धूप–क्त । सन्तापिते "व्यसनप्रधूपिताम्" इति कुमारः । ज्योतिषोक्तायां २सूर्य्यगन्तव्यायां दिशि स्त्री । तत्र प्रधूमिता इति पाठान्तरम् । [तावस्थायाञ्च ।

प्रध्वंस पु० प्र+ध्वन्स–भावे घञ् । १नाशे सांख्यमते २अती-

प्रध्वस्त त्रि० प्र+ध्वन्स–क्त । १नाशप्रतियोगिनि २अतीते च ३मन्त्रभेदे पु० "एकोनविंशत्यर्णो वा यो मन्त्रस्तारसंयुतः । हृल्लेखाङ्कुशबीजाढ्यं प्रध्वस्तं तं प्रचक्षते" तन्त्रसा० ।

प्रनप्तृ पु० प्रगतो नप्तार जनकतया अत्या०स० । पौत्रपुत्रे प्रपौत्रे उज्ज्वलद० । [प्रकर्षेण नर्द्दनकर्त्तरि ।

प्रनर्द्दक त्रि० प्र+नर्द–ण्वुल् णोपदेशत्वाभावात् न णत्वम् ।

प्रनष्ट त्रि० प्र+नश–क्त शान्तत्वाभावात् न णत्वम् । नाशप्रतियोगिनि "प्रनष्टस्वामिकं द्रव्यं राजा त्र्यब्दं निधापयेत्" मनुः ।

प्रना(णा)यक त्रि० प्रकृष्टो नायकोऽस्य प्रशब्दस्य नयतिं प्रति उपसर्गत्वाभावात् न णत्वम् । प्रकृष्टनायकयुक्ते । प्र+नी–ण्वुलि तु णत्वम् । प्रणयकारके इति भेदः ।

प्रपक्ष पु० प्रगतः पक्षम् अत्या०स० । पक्षाग्रे भा०द्रो० २०अ० ।

प्रपञ्च पु० प्र+पचि–आधारे घञ् । १विस्तारे २वैपरीत्ये ३प्रतारणे । कर्त्तरि पचा०अच् । ४संसारे च अमरः । तत्र वैपरीत्यं भ्रमो माया वेति स्वामी ।

प्रपञ्चित प्र+पन्च–णिच्–कर्मणि क्त । १विस्तारिते २प्रतारिते भ्रान्तिज्ञानविषयतया ३सम्पादिते च भाग० १०।१४अ०